

**STICHTING
VAN DE ARBEID**

Aan de staatssecretaris van Financiën
De heer mr.dr.s. J.C. de Jager
Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK DEN HAAG
T 070 - 3 499 577
F 070 - 3 499 796
E info@stvda.nl
www.stvda.nl

Den Haag : 10 januari 2008
Ons kenmerk : S.A.08.002.53 K/JS
Uw kenmerk :
Betreft : Inkoop ouderdomspensioen over achterliggende dienstjaren

Geachte heer De Jager,

De Stichting van de Arbeid vraagt uw aandacht voor het volgende.

Als gevolg van de zogenoemde VPL-regelgeving geldt vanaf 1 januari 2006 een nieuw fiscaal regime voor pensioenregelingen. Op grond van deze regelgeving is de fiscale omkeerregel afgeschaft voor VUT- en prepensioenregelingen met een uittredingsrichtleeftijd beneden de 65 jaar, behalve voor werknemers geboren vóór 1 januari 1950. De maximale fiscale ruimte voor de opbouw van het ouderdomspensioen is daarbij gesteld op 2,25% per dienstjaar (voor zover het een middelloonregeling betreft).

In het kader van het Najaarsakkoord van 2004 is de voorgenomen VPL-regelgeving op een aantal onderdelen versoepeld. Onderdeel van deze versoepeling was dat de pensioenregeling geoptimaliseerd mocht worden door gebruik te maken van de in het verleden nog niet benutte fiscale ruimte voor de opbouw van het ouderdomspensioen, ook wel inkoop genoemd. Deze inkoop hoeft niet direct afgefinancierd te worden, maar mag maximaal 15 jaar worden uitgesteld.

Bij de implementatie van de VPL-regelgeving door de sociale partners op decentraal niveau ontstond echter in 2005 een meningsverschil met de Belastingdienst over de invulling van de fiscale inkoopruimte voor het ouderdomspensioen. Volgens de Belastingdienst diende op deze inkoopruimte over verstreken dienstjaren de in die jaren opgebouwde aanspraken op prepensioen in mindering te worden gebracht. Als gevolg hiervan zou in heel veel gevallen de resterende fiscaal toegestane inkoopruimte over achterliggende dienstjaren nihil worden, waardoor de in het kader van het Najaarsakkoord 2004 gecommuniceerde mogelijkheden voor optimalisering van de ouderdomspensioenregelingen in feite een 'wassen neus' zouden zijn.

In de Regiegroep is door sociale partners hiervoor aandacht gevraagd. Dit leidde ertoe dat de voormalige minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer De Geus, in

een brief van 24 juni 2005 aan de Stichting van de Arbeid¹ op dit knelpunt alsmede op enkele andere onderwerpen betreffende de VPL-regelgeving is ingegaan.

In deze brief schreef minister De Geus het volgende: “Het kabinet zal in verband met de bij het najaarsakkoord met sociale partners gemaakte afspraak prepensioenaanspraken echter respecteren met betrekking tot het bepalen van de ruimte voor inkoop. Er wordt een wijziging in de fiscale regelgeving opgenomen op grond waarvan de inkoopruimte voor het ouderdomspensioen over vóór 2006 liggende dienstjaren niet beperkt wordt door reeds onder het in die jaren geldende Witteveenkader opgebouwd pensioen”.²

Ervan uitgaand dat hiermee de discussie over de invulling van de inkoopruimte was gesloten, hebben de sociale partners op decentraal niveau vervolgens in veel gevallen gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheden om de pensioenregeling te optimaliseren.

Onlangs is echter gebleken dat de Belastingdienst nog steeds het oude standpunt (opgebouwde prepensioenaanspraken in mindering brengen op de fiscale ouderdomspensioenruimte over het verleden) hanteert, echter nu bij het bepalen van de inkoopruimte bij individuele pensioenregelingen. Het betreft hier individuele pensioenregelingen die de collectieve regeling aanvullen, een en ander overigens binnen de regels voor de taakafbakening. Hierbij beroept de Belastingdienst zich op artikel 12d van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting (UBLB). In dit artikel staat dat voor de bepaling van de fiscale inkoopruimte over het verleden bij een **collectieve regeling** géén rekening hoeft te worden houden met prepensioenaanspraken, zoals die bestaan per 31 december 2005. De interpretatie van de Belastingdienst is nu dat dit betekent dat bij gebruik van een **individuele pensioenregeling** wél rekening gehouden moet worden met de opgebouwde prepensioenaanspraken. Kortom, onlangs werd duidelijk dat het pensioenveld wederom met het oude fiscale knelpunt wordt geconfronteerd.

Dat het de bedoeling is geweest om uitsluitend een tegemoetkoming te bieden voor collectieve inkoop was in het voorjaar van 2005 niet duidelijk. Bij het Najaarsakkoord ging het immers vrijwel alleen maar over mogelijkheden om een collectieve pensioenregeling te optimaliseren door inkoop. Dat dit niet gold voor een individuele pensioenregeling die de collectieve regeling aanvult, is ook niet door Belastingdienst gecommuniceerd.

Ook uit de hiervoor aangehaalde brief van minister De Geus van 24 juni 2005 blijkt niet dat de geboden toezegging alleen betrekking had op collectieve inkoop en dat bij individuele modules wél de vóór 1 januari 2006 opgebouwde prepensioenaanspraken op de fiscale inkoopruimte in mindering dienen te worden gebracht.

In de brief wordt weliswaar ook nog ingegaan op de specifieke situatie waarin een voorgenomen collectieve inkoop zou kunnen worden belemmerd doordat werknemers in het verleden al zelf hun inkoopruimte geheel of ten dele hebben benut. Aangekondigd wordt dat in de fiscale regelgeving zal worden bepaald dat er bij de toets op de inkoopruimte vanaf 2006 op basis van een collectieve inkoopregeling, geen rekening gehouden hoeft te worden met vóór 1 januari 2006 in de tweede pijler opgebouwde individuele oude-dagsvoorzieningen.

¹ Brief met kenmerk AV/PB/05/48052

² Onder de term ‘prepensioen’ wordt ook ‘vroegpensioen’ verstaan.

Voor het overige wordt er echter in de brief geen enkele indicatie gegeven dat het kabinet het voornemen had om de voorgenomen versoepeling van het fiscale regime op de invulling van de inkoopruimte te beperken tot uitsluitend collectieve inkoop.

Als de interpretatie van de Belastingdienst ten uitvoer gelegd moet worden, heeft dit grote gevolgen voor veel pensioenregelingen die de mogelijkheid bieden aan deelnemers om – via een individuele module – aanvullend ouderdomspensioen op te bouwen. Dit zal dan betekenen dat alsnog:

- de fiscale ruimte over het verleden in veel gevallen vrijwel nihil blijkt te zijn;
- er om die reden in veel gevallen een aanpassing met terugwerkende kracht tot 1 januari 2006 zal moeten plaatsvinden en dat toekomstige deelname aan een individuele pensioenmodule vrijwel niet meer mogelijk zal zijn.

Kortom, deelnemers aan pensioenregelingen met dergelijke individuele modules hebben ondanks de in het kader van het Najaarsakkoord 2004 gewekte verwachtingen toch geen mogelijkheid meer om het pensioen te kunnen aanvullen. De Stichting van de Arbeid zou dit een hoogst onwenselijke situatie vinden, omdat dan geen recht wordt gedaan aan de in het kader van het Najaarsakkoord 2004 gemaakte afspraken.

In aanvulling op het hoofdargument dat de in het kader van het Najaarsakkoord 2004 gemaakte afspraken gehonoreerd zouden moeten worden, kunnen ook nog de volgende argumenten worden genoemd:

- Ouderdomspensioen en prepensioen zijn altijd twee naast elkaar bestaande pensioensoorten geweest met ieder hun eigen kenmerken en fiscale ruimte. De opbouw (percentage en looptijd) en de grondslag zijn anders. Er waren ook aparte beschikbare premiestaffels voor prepensioen en ouderdomspensioen.
- In de fiscale besluiten³ die regelen hoe de inkoop van pensioen over het verleden moet plaatsvinden, is geen enkele aanwijzing te vinden voor het standpunt van de Belastingdienst. Het voorschrift om aanspraken op prepensioen in mindering te brengen op de fiscale ruimte van het ouderdomspensioen bij inkoop is pas duidelijk geworden bij de publicatie op 29 mei 2007 van de “Handreiking inhaal en inkoop pensioen”.⁴ Hierin wordt gesteld dat bij inkoop rekening moet worden gehouden met alle opgebouwde pensioenaanspraken. Hieruit moet men dan afleiden dat dit dus ook de prepensioenaanspraken betreft.
- Er is geen goede reden denkbaar voor de rechtvaardiging van het maken van onderscheid tussen individuele en collectieve regelingen. Het betreft in beide gevallen (collectief) opgebouwde prepensioenaanspraken tot 1 januari 2006. Of men nu collectief gebruik maakt van de mogelijkheid om pensioenruimte over het verleden

³ Besluit van 3 november 2004, nr. CPP2004/1657M inzake inkoop van pensioen in een eindloonregeling en het Besluit van 11 december 2002, nr. CPP2002/1448M inzake inhaal en inkoop van pensioen door middel van beschikbare premies.

⁴ Handreiking inhaal en inkoop van pensioen (versie 29 mei 2007).

te benutten of dat men dat op individuele basis doet als aanvulling op een collectieve regeling, dient naar de opvatting van de Stichting geen materieel verschil uit te maken voor het toepasselijke fiscale regime.

- Merkwaardig is dat de Belastingdienst, voor zover bij de Stichting bekend, wél ruimte biedt voor individuele inkoop in de derde pijler zonder daarbij de opgebouwde prepensioenaanspraken in de tweede pijler van vóór 1 januari 2006 in mindering te moeten brengen; dit terwijl binnen die fiscale systematiek die ruimte niet wordt geboden en rekening moet worden gehouden met de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen in de tweede pijler (de factor A). Dit betekent dat er bij een individuele lijfrente kennelijk meer mogelijkheden zijn dan bij een individuele aanvullende pensioenregeling die onderdeel uitmaakt van een collectieve regeling. Dit kan, zo meent de Stichting, niet de bedoeling zijn en is des te meer reden om ook bij een individuele pensioenregeling in de tweede pijler de opgebouwde prepensioenrechten buiten beschouwing te laten.

Het vorenstaande geeft de Stichting van de Arbeid aanleiding zich tot u te wenden met het dringende verzoek om het versoepelde fiscale regime voor de bepaling van de inkoopruimte voor ouderdomspensioen over vóór 2006 liggende dienstjaren ook van toepassing te laten zijn op individuele pensioenmodules in aanvulling op collectieve regelingen. Het belangrijkste argument daarvoor is dat daarmee recht wordt gedaan aan de in het kader van het Najaarsakkoord 2004 gemaakte afspraken tussen het kabinet en de sociale partners.

Gelet op de relatie met het Najaarsakkoord 2004 en de betrokkenheid van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij de VPL-regelgeving, zend ik een afschrift van deze brief aan de heer Donner.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. J.M.A. Mooren
secretaris